Oljuleitingar eiga ikki at bíða til marknatrætan er loyst –

– Vit eiga tó ikki at leggja ov nógv fyri beinanvegin, men heldur geva fá loyvi í senn og fylgja við tí, sum hendir innan oljuvinnu kring okkum. Tí neyðugt er at fáa góðar avtalur við útlendsk oljufeløg. Á tann hátt kunnu vit betri stýra oljuvinnuni og regulera búskaparliga virksemið, tí eitt lítið samfelag sum okkara er sera viðbrekið, sigur Atli Mortensen, sum í sambandi við lestur í samfelagsfrøði á lærda háskúlanum í Árhus hevur kannað føroyska oljuvinnu

PÓL Á KLETTI

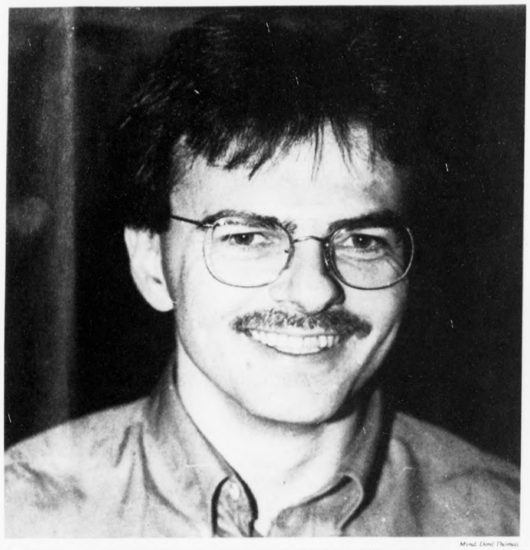
Mynd: Dánil Thomas

Atli Mortensen: – Oljufeløgini vænta eitt oljuævintýr í Føroyum. Tí jørðildið er so nógv atøkt til kring okkum, har olja er funnin. Fyrsta treytin hjá okkum at fáa nakað burturúr, er dugnaskapur

Á limafundi í Føroya Væl (valfelag Sambandsfloksins í Suðurstreymoy) greiddi Atli Mortensen, sum lesur samfelgsfrøði á lærda háskúlanum í Árhus, mánakvøldið frá føroyskari oljuvinnu. Próvritgerð hansara er um hetta evnið.

Atli Mortensen gav eina breiða lýsing við fleiri ymiskum tættum innan oljuvinnuna. Heimastýrið hevur yvirtikið málsøkið **Ráevni í undirgrundini** sum eitt vanligt B-mál. Føroyingar skulu sjálvir lóggeva á hesum øki og umsita tað. Men vit hava eina serstøðu í danska ríkinum. Føroyingar umsita ráevnini eins og onnur lond, men hava framvegis ríkisfelagsskap við Danmark. Í avtaluni við donsku stjórnina um yvirtøku, varð tilskilaður føroyingum rættur at leita sær danskan sakkunnleika viðvíkjandi leiting, boring, gransking, vinnu o. s. fr.

Sostatt kunnu vit framvegis samstarva við danir – t. d. orkumálaráðið – og fáa gagn av teirra førleika, t. d. frá DGU (Danmarks Geologiske Undersøgelser), sum Føroya Jarðfrøðisavn hevur gjørt fleiri týdningarmiklar rannsóknir saman við á føroyskum øki. Eisini verður høvi hjá føroyingum í framtíðini at útbúgva seg í Danmark innan oljuvinnu. Og vit kunnu, um vit vilja, samstarva við donsk oljufeløg.

Men stóri spurningurin er: hvar verður ein **føroysk oljuvinna?** og hvat er tað **føroyska oljuøkið?** Føroyska »oljuøkið« segði Atli Mortensen vera ógvuliga stórt: alt økið innan fyri 200- fjórðinga fiskimarkið umframt Føroya-Rockall-økið alt sum tað er.

Marknatrætan við bretar

Atli Mortensen nam við marknatrætuna millum føroyingar og bretar – miðlinjuspurningin. Bretar hava reist kravið eftir at ríkar oljukeldur eru funnar norðan fyri Hetland, tætt at føroyska markinum.

– Tað, sum talar okkum til fyrimunar, er, at fiskimarkið hevur verið galdandi mark millum londini síðan 1976, og at tað á eini havrættarstevnu í 1982 varð avgjørt, at fiskimarkið skal ásetast samsvarandi miðlinjuni og at hetta eisini er galdandi fyri býtið á undirgrundini, segði Atli Mortensen.

Hann segði, at einki dømi er nakrastaðni um, at ein hevur bæði **eitt fiskimark** og **eitt undirgrundarmark.** Fiskimarkið er samstundis undirgrundarmark. Men bretar krevja, at undirgrundarmarkið verður flutt 100 km longur norð móti Føroyum. Grundgeving teirra er, at teir hava størri strandavídd enn føroyingar, og at Suðuroyggin – í øllum føri helvtin – ikki hoyrir til føroyska meginlandið.

– Samráðingarnar við bretar eru ógvuliga týdningarmiklar, tí tað er júst á teimum økjum, teir krevja, at ein metir ta nógvu oljuna vera. Og eitt undirgrundarmark verður bert sett eina ferð. Hugsið tykkum eitt fiskimark fyri seg og eitt undirgrundarmark fyri seg og bretskar oljuboripallar á føroyskum havøki, har føroyingar fiska! Hvør skuldi samskipað slíkt virksemi? Tað letur seg í roynd ikki gera! segði Atli Mortensen.

Umframt bretar eru tað fleiri onnur lond, sum krevja rættindi á Føroya-Rockalløkinum, og grundgevingarnar at fáa tey, eru mangar, men til okkara fyrimun er galdandi, at Føroyar og Rockall jarðfrøðiliga og landafrøðiliga verða roknað sum ein samanhangandi eind og at Føroyar eru bygdar – t. v. s. at talan er um eitt »mikrokentinent«, har fólk býr.

– Ísland, Føroyar, Danmark, Bretland og Írland krevja øll sín part av hesum økinum. Roknast kann við, at økið við eini samráðingarloysn verður býtt millum nevndu lond, segði Atli Mortensen.

Byrja í smáum – um olja finst

Men er olja í føroysku undirgrundini? Tað er tann mest avgerandi spurningurin. Tað er ikki prógvað, at olja er í føroysku undirgrundini, men við teirri jarðfrøðiligu vitan, ið tøk er um Føroya-Rockalløkið og hini økini kring okkum, eystanfyri og sunnanfyri, har stórar oljukeldur eru funnar, er nógv, sum bendir á, at olja er í føroysku undirgrundini.

Nýggjar, ríkar oljukeldur eru funnar 13 fjórðingar frá føroyska fiskimarkinum. Beint sunnan fyri markið er í løtuni nógv kanningarvirksemi. Tyngdar- og magnetmálingar á okkara øki geva somu úrslit sum aðrastaðni í Norðsjónum, har olja er funnin. Við dýpdarboringunum í Lopra í áttatiárunum, fekst vissa fyri, at nakað av gassi var í undirgrundini, og eisini tað bendir á, at olja er í henni.

Sum er hava vit onga vitan og ongar royndir sjálvi innan oljuvinnu. Spurningurin er: hvat skulu vit gera?

Forkanningar byrja longu næsta ár. Tí krevst, at vit hava vitan og umsitingarligan førleika, skal ein ráevnispolitikkur rekast, sum gagna kann samfelagnum.

– Fortreytin er, at vit hava neyðuga kapacitetin tøkan – kanningarfeløg og oljufeløg at leita okkum ráðføring frá, um tey eru áhuga at koma higar. Vit kunnu byrja við eini nevnd, sum átekur sær at byggja upp eina vitan innan oljuvinnuna. Vit hava longu havt Oljuráðleggingarnevndina. Og til tess at leggja lunnar undir eina umsiting – hon nýtist ikki at vera stór – kann setast ein nevnd fyribils at útvega neyðuga vitan og ráðgeva landsstýrinum og vinnulívinum í ráevnisspurningum – t. d. viðvíkjandi havrættindum, trygd, treytum o. tl. Á Jarðfrøðisavninum er hópur av upplýsingum um jarðfrøðiviðurskifti Føroya telduskrásettur, og slík vitan er neyðug, skulu vit vera før at hava nakran sakkønan dialog við oljufeløg uttanlands, segði Atli Mortensen.

Vit skulu finna eina javnvág millum skapanina av egnum sakkunnleika og nýtslu av øðrum sakkunnleika – eitt uppgávubýti: hvat skulu vit gera og hvat skulu ráðgevingarfeløg aðrasteðs gera.

Treytir í sambandi við forkanningar

Víst hevur verið á, at føroyingar ongar møguleikar sjálvir hava at gera forkanningar, tí peningur er ikki tøkur til tað. Kanningarnar kosta hundraðtals milliónir.

– Seismisk kanningarfeløg við hollum royndum eru kring allan heim, og sum gera sjálvt arbeiðið ókeypis og lata landsins stjórnum úrslitini til kunningar, og tey oljufeløg, ið eru áhugað, kunnu so keypa úrslitini av kanningunum. So hetta kostar føroyingum einki. Forkanningarnar eru fyrsta stig fram móti eini oljuvinnu. Tá vit biðja feløg gera forkanningar fyri okkum, er neyðugt, at vit krevja fakliga dygd og at feløgini eru áhugað at kanna so stóran part av føroyska økinum sum gjørligt. Tí vit kunnu rokna við, at feløgini fyrst og fremst eru áhugað at kanna tey økini, sum eru beint norðan fyri nýggju oljukeldurnar móti føroyska markinum bretsku megin, segði Atli Mortensen.

Hann segði tað vera neyðugt, at vit seta okkum mál við forkanningunum so at feløgunum er greitt, at tað lønar seg at seta kanningar í verk á føroyskum øki. Og eru fleiri feløg um loyvið, kann prísurin á datapakkum fella so nógv, at tey einki fáa burturúr. Ein gongd leið er tí, at geva tveimum ella trimum feløgum, sum eru fíggjarliga væl fyri, loyvi – afturfyri at tey kanna eitt stórt øki.

– Vit kunnu eisini krevja, at ein partur av manningini eru føroyingar og at teir fáa ávísan lærdóm innan kanningararbeiði, segði Atli Mortensen.

Eiga at vera ansin við íløguvirksemi

Tá forkanningarnar eru liðnar, verður farið undir royndarboringar – og vísa tær gott úrslit, verður farið at byggja upp eina framleiðsluvinnu á ávísum oljuøkjum. Oljufeløgini leggja forsyningsbasu, tyrlupallur, umsitingarligur sakkunnleiki, skipasmiðja, verksmiðjur o. s. fr. Einasta, sum vantar, er floghavn.

– Men áðrenn farið verður undir nakra rættiliga oljuvinnu, eiga føroyingar at ansa eftir, hvørjar íløgur verða gjørdar. Mong lond – teirra millum New Foundland – hava gjørt stórar íløgur í hotell, havnaløg, bjargingarútbúnað o. s. fr., sum tey als ikki hava fingið brúk fyri. Menningin innan oljuvinnuna fer skjótt fram. Fortreytirnar broytast alla tíðina og trupult er at leggja ætlanir um framtíðina. Í øllum førum eigur ein at hugsa seg væl um og ikki leypa framav, segði Atli Mortensen.

Hann segði, at vit tó ikki eiga at halda okkum aftur at útbúgva fólk innan oljuvinnuna. Fáa tey ikki arbeiði í Føroyum, kunnu tey arbeiða aðrastaðni. Tí søknast verður altíð eftir

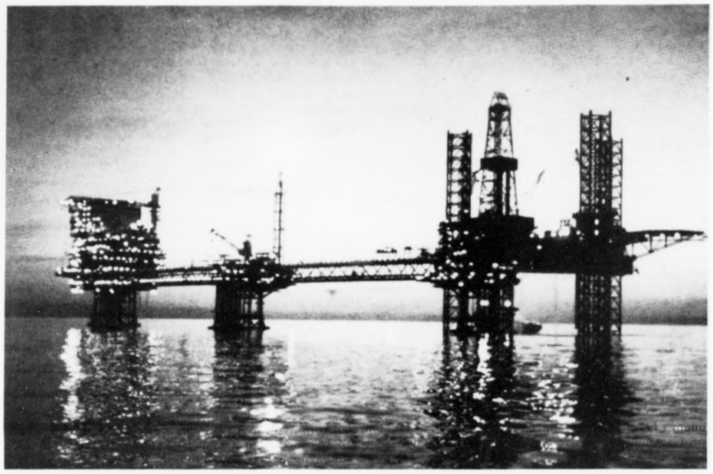
Tann dag, slíkir pallar siggjast innan sjómark okkara, er ein nýggj tíð byrjað, ið krevur av okkum umfatandi strukturbroytingar

ætlanir um framleiðslupallar, flutning og hvar oljan skal skipast upp.

– Føroyar eru sum heild væl fyri at taka ímóti eini komandi oljuvinnu. Hetta eru øll tey, eg havi skift orð við um oljuvinnu, samd um. Oljuvinnan tørvar góð havna- og flogvallarviðurskifti og góðar flutningsmøguleikar. Og henni tørvar eisini atgongd til umvælingar- og verkstaðarútbúnað. Og sum sjófarandi fólk eru føroyingar skikkaðir at fara umborð á hjálparskip og boripallar. Tað er bert specialiseringin innan júst sjálva vinnuna, ið vantar, men hana kunnu vit fáa, segði Atli Mortensen.

Virksemið kann vera í Havn, tí her eru góðar havnarumstøður við plássi fyri fólki við góðari útbúgving.

Fer at merkjast á búskapinum beinanveg

Atli Mortensen segði, at greitt er, at bretar fara at leggja oljuleiðingar frá nýggju oljukeldunum sunnan fyri føroyska fiskimarkið til oljuhavnina í Sullom Voe í Hetlandi – og kanska suður til Aberdeen í Skotlandi, har oljan verður viðgjørd.

– Verður olja funnin innan fyri føroyska fiskimarkið, er sannlíkt at eisini hon verður knýtt at hesum kervi og gerast partur av samlaða ídnaðarøkinum, tí í Hetlandi er útbúnaður longu, og vit kunnu fáa gagn av honum, segði Atli Mortensen.

Hann vísti á, at í Hetlandi hava oljufeløg gjørt íløgur fyri fleiri mia. kr. í oljuhavnina í Sullom Voe og at tað tí ikki kann væntast at tey eisini gera milliardaíløgur í eina tílíka í Føroyum við oljuleiðingum á land her.

– Men verður olja viðgjørd í Føroyum, spyrst nógv virksemi úr, tí nógv virki skulu byggjast, og tørvur verður á nógvum fólki meðan tað arbeiði fer fram – eisini á einum oljureinsiverki, tá tað er hóskandi. Men í sjálvum kanningunum og uppbyggingini kann ikki roknast við, at nógvir føroyingar fáa arbeiði, tí tey feløgini, ið átaka sær hesar uppgávur, hava fasta manning til tað. Men sjálv framleiðslan fer helst at geva nógv arbeiði á boripallum og um borð á hjálparskipum og tyrlum – vanligir dekkarar, kokkar, kranaførarar o. s. fr., arbeiði, ið føroyingar vanliga átaka sær, segði Atli Mortensen.

Sum heild er føroyski búskapurin so lítil og so viðbrekin, at tað virksemi, sum oljuvinnan hevur við sær, beinanvegin fer at kennast á honum – á tann hátt, at fólk fáa arbeiði í vinnuni beinleiðis, at skipasmiðjur fáa bíleggingar, at vit fáa útgerðarhavn havnir, at handilsvirki útvega neyðugar vørur og tænastur og at inntøkur koma frá sjálvari framleiðsluni.

Mangir møguleikar í boði

Atli Mortensen segði tað vera neyðugt at kanna marknaðartørvin sera gjølla – leveransu og keypspolitikk.

– Vinnulívið verður noytt at laga seg eftir teimum

Oljuhavnin í Sullom Voe í Hetlandi. Oljufeløgini hava gjørt milliardaíløgur í oljustøðina her

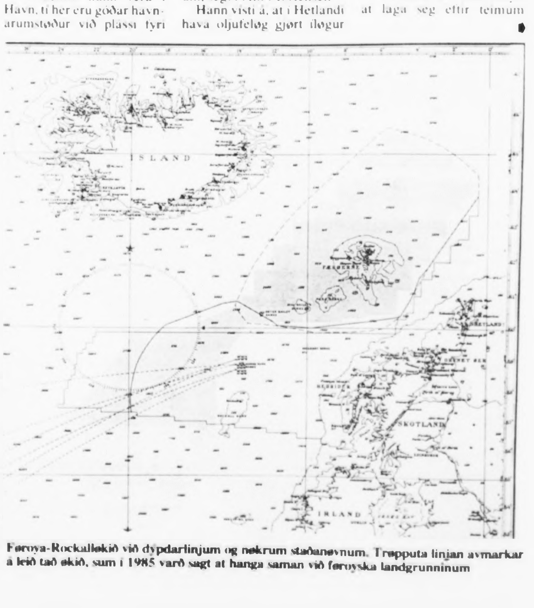

Føroya-Rockalløkið við dýpdarlinjum og nøkrum staðanøvnum. Trapputa linjan avmarkar á leið tað økið, sum í 1985 varð sagt at hanga saman við føroyska landgrunninum

Bretar nýta allar snildir at krøkja undir seg havleiðir og havbotn. Øll útsker - stór og smá - verða nýtt at áseta mark eftir. Tað gav at bíta, tá Rockall - Rokkurin, sum øll ilskaðust um, tí hann var vandamikil fyri skipaferðsluna á hesum leiðum - knappliga varð gullverdur - tí nú ræddi um at fáa atgongd til ríku oljukeldurnar. Ein stríðsspurningur hesi seinastu árini hevur verið, um hesin steinur er partur av føroyska landgrunninum ella av bretska meginlandsstøðinum

•

krøvum, oljuvinnan setir viðvíkjandi kappingarføri. Talan er um tænastu 24 tímar um samdøgrið. Føroyskar fyritøkur kunnu t. d. gera »joint venture«-avtalur við útlendskar fyritøkur, sum eru knýttar at oljuvinnuni, og sum hava ymsa framleiðslu - alt frá matvørum til amboð, segði hann.

Hann helt tað vera skilagott, at ein partur av føroyska vinnulívinum hevur stovnað eitt felag - Føroyskur Oljuídnaður - at arbeiða við spurningum, ið viðkoma oljuvinnuni.

Eina av uppgávunum hjá føroysku arbeiðarafeløgunum í hesum ringu tíðum heldur Atli Mortensen vera, at tey hjálpa limum sínum at fáa arbeiði í oljuvinnuni - sjálvt um tað skuldi hent, at vit onga fingu sjálvi.

- Arbeiðsloysið í Føroyum er um 20%. Vert er tí hjá okkum at fáa arbeiðsfólk í oljuvinnuna. Vit hava mong góð arbeiðsfólk, sum við einum minni skeiði høvdu fingið arbeiði har. Nógvir møguleikar eru í boði at bøta um førleikan, t. d. skeið í Aberdeen - frá fáum vikum upp í nakrar mánaðir - har møguleiki er hjá arbeiðsfólki, handverkarum, maskinmeistarum o. fl. at fáa prógv, sum geva atgongd til arbeiði um borð á oljuboripallum, hjálparskipum o. s. fr., segði Atli Mortensen.

Eisini nevndi hann møguleikan hjá skúlum okkara at taka upp samstarv við skúlar uttanlands - sum t. d. tað, ið fer fram millum Fróðskaparsetrið og Robert Gordon Universitetið í Aberdeen og Århus Universitet.

Á tann hátt fáa vit fólk við bæði ástøðiligum og verkligum royndum at átaka sær uppgávur innan oljuvinnuna - tað verið seg umsiting ella arbeiði á boripallum.

Vit hava stovnar í Føroyum, sum kunnu gerast partur av oljuvinnuni - eitt nú Vaktar- og Bjargingartænastan. Sáttmáli er gjørdur við Norðurlond um at luttaka í bjargingarroyndum saman við teimum, skuldi ein oljuvanlukka borist á. Og tað merkir, at skuldi ein slík oljuvanlukka verið okkum fyri, so hava hini norðurlond við sáttmálanum bundið seg til at koma okkum til hjálpar.

Landsverkfrøðingsstovnurin og aðrir privatir stovnar kunnu átaka sær ymiskt byggivirksemi - t. d. atløgumøguleikar - í sambandi við oljuvinnuna.

Hvønn ágóða fáa vit?

Atli Mortensen hevur kannað, hvørjar treytir, onnur lond, sum líkjast Føroyum, seta oljuvinnuni - hvat er felags viðv. undirgrundarlógum, ráevnislógum o. tl. og hvør mannagongdin er, tá loyvi verður givið til oljuvinnu á ávísu økjunum.

- Tá føroyingar geva feløgum loyvi at bora, eigur alt samlaða oljuøkið at verða stykkjað í smærri øki. Tey verða kanska eini hundrað í tali, men bert nøkur fá verða bjóðað út í senn. Vit eiga ikki at leggja alt ov nógv fyri beinanvegin. Tí vit eiga allatíðina at leggja okkum eftir at vera ajour og fylgja við hvat hendir. Á tann hátt fáa vit betri stýring á oljuvinnuni. Vit hava betri møguleikar at fáa góðar avtalur við ymsu oljufeløgini og at regulera búskaparliga virksemið í samfelagnum. Eitt lítið samfelag sum okkara er ógvuliga viðbrekið, bæði sosialt og búskaparliga, segði Atli Mortensen.

Tað er umráðandi, at javnvág verður í øllum virkseminum - at fólk t. d. ikki í einum lopi hópflyggja úr fiskivinnuni yvir í oljuvinnuna. Og byrgjast má fyri, at tað ovurhonds virksemi, sum var í áttatiárunum, ikki endurtekur seg.

- Vanligu treytirnar, onnur lond seta, eru, at oljufeløg, sum fáa loyvi at bora eftir olju, skulu lata helmingin av økjunum frá sær aftur innan ávíst áramál, inntil tey bara hava tann partin eftir, ið tey veruliga framleiða úr. Tey hava so statt ongan áhuga at bøla á økjum - sum dømi eru um áður í triðja heiminum, har rættindi vórðu keypt til kanska eitt heilt land. Avgerandi er, at feløgini eru sinnað veruliga at kanna, um lønandi vinna fæst ella ikki, sigur Atli Mortensen.

Hvørjar inntøkur gevur so oljuvinnan? Vanligu inntøkurnar frá oljuvinnuni eru partafelagsskattur, oljuinntøkuskattur og framleiðsluskattur. Partafelagsskattinum er ikki lætt at fáa fatur á, tí yvirskotið verður ofta flutt frá einum landi til eitt annað. Oljuinntøkuskattur er ásettur, tí at prísurin á olju er onkuntíð hækkaður so nógv, at lond hava sæð ein inntøkumøguleika í honum. Framleiðsluskatturin er ásettur samsvarandi nøgd, og er tann mest effektivi at hava eftirlit við hjá smáum londum, og hetta mælti Atli Mortensen føroyingum til at gera.

- Tað, ið vit síðan skulu gera frá almennari síðu, er at bera so í bandi, at koncessiónstreytirnar á føroyskum øki geva føroyingum í so stóran mun sum gjørligt atgongd til útbúgving og arbeiði í vinnuni, og eisini at avtalur verða gjørdar við føroysk virki í so stóran mun sum gjørligt. Men so er neyðugt, at virkini eru kappingarfør, segði Atli Mortensen.

Hann segði, at ein í fyrstani eigur at vera varin við ov høgum skattatrýsti. Tað eigur hinvegin at vera linari enn í øðrum londum. Men verða stórar oljukeldur funnar, kunnu vit skatta feløgini á sama hátt sum í t. d. Bretlandi.

Eiga ikki at bíða eftir eini loysn á marknatvidráttinum

Á fundinum í Føroya Væi varð Atli Mortensen spurdur, um vit eiga at seta sjøtul á oljuvinnu nú ella um vit skulu bíða eftir úrslitinum av samráðingunum millum bretar og føroyingar um miðlinjuspurningin.

Hann segði, at trýstið á landsstýrið um loyvi at kanna, økist í hvørjum. Oljufeløgini trúgva uppá eina framtíðar oljuvinnu í Føroyum. Fyrsta treytin hjá okkum sjálvum at fáa nakað burturúr, er dugnaskapur. Marknatrætur eru so mangastaðni. Vit kunnu ikki blíva við at bíða.

- Men bretar hava góða tíð. Teir sóu úrslitið av dóminum í Haag í marknaósemjuni millum Libya og Malta. Libya, sum hevði størri strandavídd, fekk mark sítt flutt inn á maltesiskt øki. Allar snildir verða í dag nýttar at víðka síni mark, tá tað hevur búskaparligan týdning. Besta dømi er Rockall, ið áður var ein klettur, øll ilskaðust inn á. Tá oljuleiðirnar lokkaðu, varð hann alt fyri eitt gullverdur, segði Atli Mortensen.

Havøki har ávíkavíst Føroyar og Bretland hava ásett fiskimark og kannað sær landgrunn. Gráur litur: Føroyar, landgrunnur. Trøpput linja: Bretland, landgrunnur. Brotin linja: Føroyar, fiskimark. Tjúkk linja: Bretland, fiskimark

Orð kunnu evna myndir, men myndir siga meir enn orð!
Hevur tú gitt tað?
Um ikki, so avdúka vit okkum á næstu síðu!

Mánadagin tekur Árni við

Tá vikuskiftið er farið, skiftir sjónvarpið stjóra. Mánadagin 1. november má Jógvan Ásbjørn Skaale úr stjórasessinum í sjónvarpinum, og Árni Gregersen skiftir heiti frá programleiðara til sjónvarpsstjóra.

Í hesum sambandi verður skipað fyri reseptión á sjónvarpinum, fríggjadagin kl. 16.00. Tá eru seinastu veruligu starvsdagar hjá Árna og Jógvan Ásbjørn í verandi sessum.

Nú Árni Gregersen tekur við, verður starvið sum programleiðari leyst. Sum skilst verður søkt eftir programleiðara einaferð í næstu viku.

glp

Árni Gregersen, nýggjur sjónvarpsstjóri

Miele
Eru allar uppvaskimaskinur eins?
Man tað vera?
Ein Miele er so væl bjálvað, at hon hoyrist næstan ikki.
Jákup á Dul
á Hálsi - Tlf. 14949

Sjónvarpsummæli

Tað forbankaða árið 1993

Sjónvarpið hevur enn einaferð víst seg sum slóðbrótarin innan føroyska fjølmiðlaheimin. Við sendingini »22. mars 1993 - tá Føroya Banki gjørdist Føroya Banki«.

GEORG L. PETERSEN

Tað var ein sonn frægd at siggja og hoyra Trónd Djurhuus greiða frá tí myrka spælinum, sum lá til grund fyri endaligu avgerðini um at lata Føroya Banka á føroyskar hendur 22. mars 1993.

Føroyingar løtu seg lumpa av donsku bankaverðini. Attanfyri handilin stóð eingin annar enn Den Danske Bank, við tí máttmikla »gráa eminensinum« Knud Sørensen á odda.

Veruleikin talaði fyri seg

Bara við at vísa á hvat handilin førdi við sær, og hvussu krøvini hjá Figgjareftirlitinum alt í einum broyttist, klámaði fyri hyggjaranum. Tað, sum í fyrsta umfari kundi tykjast heldur leyst, tí keldurnar ikki vildu úttala seg, gjørdist í einum meira sjálvsagt.

Hví setti Figgjareftirlitið hørð krøv til Føroya Banka, so skjótt hesin var komin á føroyskar hendur? Hví aktaði Den Danske Bank ikki boð frá Figgjareftirlitinum, um at senda út tíðindaskriv um støðu Føroya Banka, tá Sjóvinnubankin varð hjálptur fyrstu ferð? Hvussu kundi tað bera til, at fólk við stórum innliti í bankaverðina, so sum Richard Mikkelsen og Eigil Mølgaard í Figgjareftirlitinum, søgdu Føroya Banka vera gott pappír, tá hann skifti eigara?

Órsøkin er einfald. So leiðis ynskti Den Danske Bank við Knud Sørensen á odda, at tað skuldi vera. Sjálvt Figgjareftirlitið, sum verður mett sum staturin í statinum, gav eftir fyri Den Danske Bank.

Tað sást týðuliga, at Tróndur Djurhuus hevði gjørt sítt heimaarbeiði. Hann læt seg heldur ikki tøla av, at høvuðspersónarnir ikki vildu úttala seg. Hetta er annars nakað føroysku fjølmiðlarnir eru alt ov bangnir fyri. So skjótt ein kelda ikki vil fram, verður málið slept. Hugsað verður ikki um, at ofta kunnu fakta lýsa eina gongd.

Sendingin var væl uppbygd, og tann tíman sendingin varð, rann alt kaldari niður eftir ryggirnum - er bankaverðin veruliga so beinhørð og køld og hevur hon so stórt vald?

Tá hugsað verður um hvussu sendingin varð gjørd, við upplestri allan vegin í gjøgnum, var hon ómetaliga fangandi, eisini myndavali. Hon gjørdist ongantíð deyð og keðilig. At teksturin eisini í fleiri førum var bygdur yvir myndir, gjørdi alt meira livandi. »Áttamannafarið« í staðin fyri Føroya Banka, og tað »forbankaða árið 1993«, vóru bert nøkur.

Endiliga ein sending, sum skar støðuna út í papp.

Slóðbrótari

Sjónvarpið, sum stovnur, eigur takk fyri, at teir vildu lata tær krónur, sum máttu til fyri at hava fólk í Keypmannahavn í eina tíð, fyri at granska hvat fór fram.

Tróndur Djurhuus og Carsten Arnskov saman við øðrum teknikara, Edvardi Joensen, gjørdu eina avbera góða sending týskvøldið, um eigaraskiftið av Føroya Banka fyrr í ár. Enn einaferð prógvaði SvF støðu sína sum slóðbrótari innan føroyska fjølmiðlaheimin

Hetta hóast sjónvarpið eins og aðrir stovnar og virki mugu merkja ringu tíðirnar.

Sendingin var enn eitt prógv um, at føroysku fjølmiðlarnir so sanniliga kunnu, um bert teir vilja - eisini í peningafátøkum tíðum. Tað er ein spurningur um prioritering. Um sjónvarpið heldur hevði spart og ikki sett kostnaðarmikla tíð av til eina tímalanga sending sum hesa, vóru vit eisini spard fyri eini beinraknari lýsing av rotinskapinum, sum hevur kostað føroyska skattgjaldaranum fleiri hundrað milliónir - í dag høvdu tey fægstu vilja verið sendingina fyri uttan.

So er bara at vóna, at restin av føroysku fjølmiðlunum fylgja í fótasporunum.

Tað nyttar einki at øvunda hvørjum øðrum, og tiga tíðindi og vælaverk hjá øðrum. Vónandi verður hugsanin tann sama í sjónvarpinum, um tann skrivaði fjølmiðilin avrikar okkurt líknandi.

Tað er bara so sjálvdan tílík vælaverk síggja dagsins ljós, í loftmiðlunum ella teimum skrivaðu.

Bussleið niðurløgd

Í eitt ár hevur Bussleið 5 koyrt av Avfarstøðini niðan eftir Dalavegi til Hotel Føroyar og omanaftur eftir Varðagøtu og út á farstøðina.

Koyrdir hava verið fjúrtan túrar um dagin, men ein ferðafólkateljing vísir, at leið 5 verður heilt lítið brúkt.

Í døgunum 20. til 22. oktober, tá teljingin fór fram, vóru einans millum eitt og tíggju ferðafólk um dagin. Tað er sostatt greitt, at einki grundarlag er fyri framhaldandi koyring.

Tí er avgerð tikin um at steðga koyringini, og 31. oktober er seinasti dagur leið 5 koyrir hesa rutuna.

Annars verður arbeitt við nýggjari koyriskipan fyri alla bussleiðina, og hon skal vera klár, um so er at koyringin út á Argir ikki verður tikin uppaftur.